

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/54/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320204233
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Šaligová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4320204233.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Denisy Šaligovej a sudkýň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Renáty Pátrovičovej vo veci starostlivosti o maloleté deti: S. Z. I., nar. XX.XX.XXXX, a P. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny P. ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: matky W. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX, XXX XX L., zastúpenej Mgr. Ivetou Števkovou, advokátkou so sídlom J. Jesenského 15, 934 01 Levice a otca Z. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. K. XXX/XXX, XXX XX G., zastúpeného JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou so sídlom Mostová 33, 034 01 Ružomberok, o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Levice č. k. 17P/104/2020-584 zo dňa 06.07.2022 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 10P/13/2016-291 zo dňa 15.03.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 6CoP/37/2018-379 zo dňa 22.08.2018 v časti o výživnom tak, že zvýšil vyživovaciú povinnosť otca k maloletej S. Z. zo sumy 100 eur mesačne na sumu 130 eur mesačne, ktoré je otec povinný k rukám matky uhrádzať počnúc dňom 09.03.2020. Zročné výživné za obdobie od 09.03.2020 do 30.06.2022 vo výške 831,34 eura otca zaviazal uhrádzať v splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. Zároveň zmenil rozsudok Okresného súdu Levice č. k. 10P/13/2017-340 zo dňa 05.06.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoP/48/2018-411 zo dňa 29.11.2018 v časti o výživnom tak, že zvýšil vyživovaciú povinnosť otca k maloletej P. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 110 eur mesačne, ktoré je otec povinný k rukám matky uhrádzať počnúc dňom 09.03.2020. Zročné výživné za obdobie od 09.03.2020 do 30.06.2022 vo výške 471,34 eura otca zaviazal uhrádzať v splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) a § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenie § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods.1 a § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, § 121 CMP.

2. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 17P/104/2020-203 zo dňa 26.05.2021 zamietol návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú S. Z., zmenil rozsudok Okresného súdu Levice č. k. 10P/13/2017-340 zo dňa 05.06.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9CoP/48/2018-411 zo dňa 29.11.2018 v časti o výživnom tak, že zvýšil vyživovaciú povinnosť otca k maloletej P. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 130 eur mesačne, ktoré je otec povinný k rukám matky uhrádzať počnúc dňom

09.03.2020. Zročné výživné za obdobie od 09.03.2020 do 26.05.2021 vo výške 735,42 eura otca zaviazal uhrádzať v splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok. Vo zvyšnej časti návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú P. zamietol. Odvolací súd uznesením č. k. 12Co/39/2021-326 zo dňa 30.11.2021 odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že v bodoch 25. až 32. špecifikoval, ktorými konkrétnymi skutkovými okolnosťami je potrebné sa v záujme objektívneho určenia vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom vysporiadať.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že matka sa podaným návrhom doručeným súdu dňa 09.03.2020 domáhala zvýšenia výživného na obe maloleté deti, u maloletej S. Z. zo sumy 100 eur na sumu 170 eur a u maloletej P. zo sumy 80 eur na sumu 150 eur odo dňa uzavretia manželstva otca maloletých detí. Počnúc dňom 01.01.2021 navrhla zvýšenie výživného u maloletej S. Z. na sumu 200 eur a u maloletej P. na sumu 180 eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že od posledného rozhodnutia súdu vo veci výživného na maloleté deti došlo k zvýšeniu výdavkov spojených s ich stravovaním, hygienou, ošatením, či návštevou školy, ale aj so zvýšením celkových výdavkov na chod domácnosti. Poukázala na zhoršenie zdravotného stavu detí, ktoré navštevujú centrum poradensko-psychologických služieb a ambulanciu gastroenterológa. Uviedla, že pre obe deti je nevyhnutné dodržiavať zásady diétného stravovania, s čím sú spojené zvýšené výdavky.

4. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že od poslednej úpravy výživného došlo na strane oboch rodičov ako aj na strane maloletých detí ku kvalifikovanej zmene pomerov. Obe maloleté deti za uplynulý čas fyzicky vyspeli, prirodzene už len samotným plynutím času sa zvýšili náklady na ich vzdelávanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, športové i kultúrne vyžitie. Maloletá P. nastúpila na druhý stupeň základnej školy a je žiačkou S. ročníka. Od času posledného rozhodovania súdu o výživnom sa maloletej zhoršil zdravotný stav, trpí zápalovým ochorením čriev, podrobuje sa nastavenej terapii pozostávajúcej z užívania enzýmov zabraňujúcich zápalovým procesom, ktoré nie sú plne hradené z verejného poistenia. Matka znáša aj všetky výdavky spojené s ďalšou diagnostikou ochorenia (tzv. výdychové testy), tiež výdavky spojené s dopravou a diétnym stravovaním dieťaťa. Maloletá naďalej navštevuje logopéda, psychiatra a Centrum poradensko - psychologických služieb P., s čím sú okrem cestovných výdavkov spojené v prípade CPPS aj poplatky súvisiace so samotnou návštevou centra v sume 50 eur ročne. U maloletej nastalo zhoršenie zdravotného stavu, ktoré je nevyhnutné zohľadniť v tomto konaní. Maloletá S. Z. v priebehu konania začala študovať na strednej odbornej škole, čo viedlo k zvýšeniu výdavkov súvisiacich s potrebou zabezpečenia potrieb a pomôcok určených na praktické vyučovanie. Zvýšili sa tiež výdavky na cestovné do školy. Aktuálne sa venuje jazde na koni a výdavky s tým súvisiace si uhrádza z vreckového. Došlo k zhoršeniu zdravotného stavu maloletej, je sledovaná gastroenterológom (od roku 2020), má problémy s pečťou, pre ktoré je potrebné dodržiavať zásady diétného stravovania, a to je prirodzene finančne náročnejšie než bežná strava. Vzhľadom na jej vek je zrejmé, že charakter odôvodnených potrieb ako aj ich samotná výška sa blížila potrebám dospelého človeka, a to nielen vo vzťahu k stravovaniu, či obliekaniu a hygiene, ale aj ku kultúrnemu, spoločenskému vyžitiu alebo záujmovým aktivitám.

5. Súd konštatoval, že u oboch rodičov došlo k zvýšeniu ich príjmov. Kým matka v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu ohľadom maloletej P. a S. Z. poberala opatrovateľský príspevok v sume 297,42 eura, aktuálne je to príspevok v sume 608,44 eura. U otca došlo tiež k zvýšeniu jeho príjmu, keďže v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu ohľadom maloletej P. dosahoval priemerný čistý mesačný príjem vo výške 660,22 eura, a ohľadom maloletej S. Z. dosahoval príjem v priemere mesačne v čistom 600 eur. Otcovi sa zvýšili výdavky spojené s užívaním rodinného domu, ktorý v roku 2018 nadobudol do svojho výlučného vlastníctva. Jeho kúpu financoval z hypotekárneho úveru poskytnutého mu v sume 55.000 eur, ktorého splátka predstavuje sumu 245,34 eura. V rodinnom dome otec býva spoločne s manželkou, ktorá je zárobkovo činná a podieľa sa úhrade všetkých výdavkov s tým súvisiacich v jednej polovici. K zvýšeniu výdavkov otca došlo aj v súvislosti so splácaním hypotekárneho úveru, ktorým boli refinancované predchádzajúce spotrebné úvery otca a zároveň suma poskytnutého úveru navýšená na celkovú sumu 82.100 eur, ktoré otec spláca v sume 319,82 eura mesačne. Matke sa zvýšili výdavky súvisiace s výstavbou nového viničného domu, financovaného z úspor a pôžičky, ktorú začne splácať po 125 eur mesačne po vydaní právoplatného kolaudačného rozhodnutia. U otca došlo k zmene jeho osobných pomerov, pretože uzavrel manželstvo s A. J., v dôsledku čoho vznikla manželom vzájomná vyživovacia povinnosť. Súd nemohol prisvedčiť tvrdeniam otca týkajúcim sa úhrady výdavkov domácnosti výlučne alebo prevažne jeho osobou za čas, po ktorý bola jeho manželka nezamestnaná.

Vychádzajúc z príjmu otca a ním deklarovanych a preukázaných výdavkov dospel súd k záveru, že tieto by nebol schopný uhrádzať bez ohrozenia vlastnej výživy, pokiaľ by sa na nich nepodieľala aj jeho manželka. Ďalej súd konštatoval, že počet vyživovacích povinností rodičov sa nezmenil. Pri hodnotení schopností, možností, zárobkových a majetkových pomerov vychádzal súd z príjmu, ktorý otec dosahoval v období od 01.11.2021 do 31.01.2022 u zamestnávateľa A. S., W..S.. Ku skončeniu pracovného pomeru otca došlo v skúšobnej dobe bez udania dôvodu z iniciatívy otca. Otcovi možno pričítať nedostatok obozretnosti, keď zanechal pracovnú pozíciu, ktorú sám ohodnotil ako pozíciu s dobrými mzdovými a pracovnými podmienkami, za prísľub neistej práce v zahraničí, ktorej podmienkou bolo navyiac otvorenie si živnosti. Otec sa teda bez vážneho dôvodu vzdal svojho stabilného príjmu, ktorý mohol naďalej dosahovať, prípadne svoj príjem zvyšovať prácou na štyri zmeny, preplácaním nadčasov a prácou vo sviatok. Predmetné konanie otca súd vyhodnotil podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Súd sa nestotožnil s tvrdením otca o slabšom finančnom ohodnotení jeho aktuálnej pracovnej pozície zdôvodnenej nemožnosťou vykonávať prácu na štyri zmeny a robiť nadčasy, pretože od zamestnávateľa otca zistil, že výška jeho základnej mzdy sa nezmenila, aktuálne nepracuje ako Y. Z., ale S., t. z. že zmenové príplatky (poobedná, nočná, sobota, nedeľa) mať môže, ale nemusí. S poukazom na uvedené súd pri zvyšovaní výživného vychádzal z priemerného čistého príjmu otca (933,82 eura) v období od 01.11.2021 do 31.01.2022, ktorý mal možnosť naďalej dosahovať. Pri vyhodnocovaní relevantných skutočností za účelom rozhodnutia o výživnom na maloleté deti súd prihliadal aj k majetkovému prospechu otca, ktorý do svojho výlučného vlastníctva nadobudol rodinný dom, a v dedičskom konaní po svojom otcovi aj nehnuteľnosti. Prihliadnuc na hodnotu zdedených nehnuteľností a možnosti ich ďalšieho využitia či už formou scudzenia alebo prenájmu, má otec možnosť získať ďalšie financie využiteľné za účelom zvýšenia životnej úrovne maloletých detí. Počínanie otca spočívajúce v bezodplatnom prevode svojho spoluvlastníckeho podielu k rodinnému domu nachádzajúcemu sa v kat. úz. K. na svoju sestru, súd vyhodnotil ako vzdanie sa majetkového prospechu bez primeraného dôvodu. Otec síce v konaní ozrejmil dôvody, pre ktoré k prevodu spoluvlastníckeho podielu došlo, avšak tieto žiadnym spôsobom nepreukázal. S poukazom na uvedené súd v konaní na uvedený majetkový úbytok neprihliadal. Porovnaním výšky bankou poskytnutého a navýšeného úveru v celkovej sume 82.100 eur a otcom deklarovanych príjmov zo závislej činnosti, možno uvedené konanie otca vo vzťahu k splácaniu úveru, vyhodnotiť ako neprimerané majetkové riziko, ktoré na seba otec prevzal tým, že sa zaviazal k splácaniu navýšenej sumy úveru, ktorá podľa názoru súdu presahuje zárobkové možnosti otca, a to berúc do úvahy aj príjem manželky otca, ktorý v konaní deklaroval. S poukazom na uvedené mal súd za to, že životná úroveň otca je vyššia než tá, ktorú v konaní deklaroval. Na strane otca možno konštatovať zmenu jeho osobných pomerov, ku ktorým došlo uzavretím manželstva.

6. Rovnako ako na strane otca, súd skúmal možnosti, schopnosti a majetkové pomery matky maloletých detí. V konaní bolo preukázané, že matka je od K. rokov veku mal. P. poberateľkou opatrovateľského príspevku, ktorý jej bol priznaný na základe komplexného posúdenia zdravotného stavu dieťaťa, z ktorého vyplýva, že v osobe maloletej ide o osobu ťažko zdravotne postihnutú, ktorej miera funkčnej poruchy je stanovená na 50 % v oblasti komunikácie a sebaobsluhy, a ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby. Z komplexného hodnotenia základnej školy ako aj zo samotného vyjadrenia matky mal súd preukázané, že sociálna začlenenosť maloletej a jej komunikačné schopnosti sa v školskom prostredí aktuálne čiastočne zlepšili, maloletá absolvuje vyučovacie hodiny v plnom rozsahu. Napriek uvedenému zlepšeniu zdravotného stavu dieťaťa ide v prípade maloletej naďalej o dieťa s osobitnými potrebami, ktoré si napriek svojmu veku a aktuálne vyššej miere samostatnosti, než v čase ostatného rozhodnutia súdu, vyžaduje vyššiu mieru dohľadu a opatery než iné deti v jej veku nevyžadujúce si osobitný prístup daný jej zdravotným znevýhodnením. Súd zastal ten názor, že matka aj napriek jej úplnému stredoškolskému vzdelaniu, doterajším pracovným skúsenostiam, nadobudnutým schopnostiam a zručnostiam, je vzhľadom na potrebu opatery maloletej P. obmedzená v jej možnostiach nájsť si prácu zohľadňujúcu osobitné potreby maloletej. Vzhľadom na uvedené je v prípade matky vylúčená práca v nepretržitej prevádzke, prípadne práca na zmeny, či práca vylučujúca zastúpenie matky na pracovisku inou osobou. V možnostiach matky by bolo nájsť si prácu s flexibilným pracovným časom, prípadne na čiastočný úväzok, či formou brigád tak, aby v prvom rade nebol ohrozený výkon osobnej starostlivosti o maloletú P.. Vzhľadom na vyššie uvedené bol súd toho názoru, že príjem, ktorý by matka dosahovala, by bol v prípade čiastočného úväzku, či práce na dohodu nižší, prípadne porovnateľný s aktuálnou výškou jej opatrovateľského príspevku. Matka má možnosť vykonávať pracovnú činnosť aj formou brigád v čase, keď je maloletá prítomná na vyučovaní a zvýšiť tak svoj príjem. V takom prípade však treba brať do úvahy, že takto dosiahnutý príjem by mal vplyv na výšku vyplácaného opatrovateľského príspevku, ktorý by bol pomerne dosiahnutému príjmu znižovaný, a navyiac by

bol spojený aj s povinnosťou úhrady odvodov na sociálne a zdravotné poistenie. Tvrdenia matky o jej nepriaznivom zdravotnom stave neumožňujúcom jej pracovať, súd vyhodnotil ako nedôvodné. Zdravotné problémy matky nie sú natoľko závažné, aby matke úplne znemožňovali výkon pracovnej činnosti alebo jej uplatnenie na trhu práce úplne vylučovali alebo výrazne znižovali. Ak by tomu tak bolo, matke nič nebráni požiadať o priznanie invalidného dôchodku, čo však neučinila.

7. Hodnotiac životnú úroveň rodičov maloletých detí ako jedného z kritérií určujúcich výšku výživného súd konštatoval, že po oboznámení sa s výdavkami rodičov maloletých detí, či pravidelne mesačne sa vyskytujúcimi ako aj tými nepravidelnými, mal za to, že tieto ani u jedného z rodičov nezodpovedajú ich príjmom, ktoré v konaní deklarovali. Ich porovnaním je zrejmé, že ich výdavky prevyšujú ich celkový mesačný príjem. Ak by nimi deklarovaný príjem zodpovedal realite, neboli by schopní uhrádzať svoje priebežne sa vyskytujúce, ale aj nepravidelné výdavky bez ohrozenia vlastnej výživy, či plnenia si svojich zákonných vyživovacích povinností. Skutočnosť, že matka sa pri ňou tvrdenej nepriaznivej finančnej situácii zaviazala k úhrade splátok pôžičky poskytnutej jej vo výške 20.000 eur, možno vzhľadom na výšku jej príjmu vyhodnotiť podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine ako na neprimerané majetkové riziká, ktoré na seba matka detí berie, a ktoré spolu s ďalšími výdavkami matky svedčia o jej vyššej životnej úrovni, než tej, ktorú v konaní deklarovala. Pri vyhodnocovaní majetkových pomerov rodičov súd prihliadol na skutočnosť, že matka detí je spoluvlastníčkou pozemkov s bývalým manželom, ktoré sa nachádzajú v kat. úz. I., ktoré dlhodobo nie sú využívané. Matke nič nebráni tieto nehnuteľnosti predať, či prenajať a získať tak finančný obnos, ktorý je možné použiť v prospech odôvodnených potrieb maloletých detí a zvýšenia ich životnej úrovne. Tvrdenie matky o ich nízkej hodnote súd považoval len za domnienky matky, ktoré neboli ničím podložené. Matka doposiaľ o predaji predmetných nehnuteľností neuvažovala, tieto podľa jej vyjadrenia dlhodobo nevyužíva, z čoho možno usúdiť, že trhová hodnota jej nie je známa a túto ani nezisťovala.

8. Súd po zohľadnení nevyhnutných výdavkov rodičov zvýšil výživné zo strany otca na maloletú S. Z. zo sumy 100 eur na sumu 130 eur mesačne a na maloletú P. zo sumy 80 eur na sumu 110 eur počnúc dňom podania návrhu na zvýšenie výživného na súd, majúc za preukázanú zmenu pomerov na strane maloletých detí v súvislosti s fyzickým rastom, dospievaním, záujmovými aktivitami, s ich nástupom na vyšší stupeň vzdelávania, v prípade maloletej S. Z. so zvýšenými výdavkami súvisiacimi s dochádzkou do školy, praktickým vyučovaním, ale aj zhoršením zdravotného stavu u maloletých detí a potrebou ich finančne náročnejšieho dietetického stravovania. Zvýšené výživné na maloleté deti spolu s primeraným výživným zo strany matky, ktorá svoju vyživovaciu povinnosť plní aj formou osobnej starostlivosti a zabezpečovaním bytových potrieb maloletých detí a prídavkami na deti, je spôsobilé pokryť odôvodnené potreby maloletých detí. Takto určené výživné rešpektuje zásadu rovnakej životnej úrovne rodičov a ich maloletých detí, je primerané i súčasným odôvodneným potrebám maloletých detí, ako i možnostiam a schopnostiam oboch rodičov prihliadnúc pri tom aj na ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca voči plnoletému A. X., ktorú si otec plní vo výške 50 eur mesačne.

9. Zročné výživné za obdobie od 09.03.2020 do 30.06.2022 vo výške 831,34 eura na mal. S. Z. a vo výške 471,34 eura na mal. P. súd otcovi povolil splácať v mesačných splátkach po 20 eur pod straty výhody splátok.

10. Proti tomuto rozsudku v časti výroku o zvýšení výživného a s tým súvisiacich výrokoch o zročnom výživnom a o trovách konania podala v zákonnej lehote odvolanie matka, ktorá žiadala rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prípadne zmeniť a otca zaviazat' prispievať na výživu mal. S. Z. od 09.05.2020 do 31.12.2020 sumou 170 eur a od 01.01.2021 sumou 200 eur mesačne, a na mal. P. od 09.05.2020 do 31.12.2020 sumou 150 eur a od 01.01.2021 sumou 180 eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Namietala inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nesprávne skutkové zistenia a neprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. d/, f/, h/ CSP), nesprávne a neúplne zistený skutočný stav veci potrebný pre rozhodnutie (§ 62 ods. 1 CMP). Uviedla, že suma 30 eur, o ktorú súd zvýšil výživné na mal. S. Z., nepokrýva ani polovicu cestovných nákladov, ktoré vznikli v súvislosti s nástupom maloletej na strednú školu, a nie to ešte ďalšie výdavky, ktoré sú naozaj len základné odôvodnené výdavky, pretože jej finančná situácia jej neumožňuje prispievať na mimoškolské záujmy, kultúrne alebo športové vyžitie maloletých detí. Len náklady na stravovanie predstavujú na každé dieťa sumu 162 eur mesačne, a tieto sa budú určite zvyšovať vzhľadom na zvyšovanie cien potravín a energií. Maloletá S. Z. začala v priebehu konania študovať na Strednej odbornej škole v E. Y., s čím sa zvýšili výdavky súvisiace s cestovaním

(77 eur mesačne), so zabezpečením školských potrieb, nielen na prezenčné vyučovanie, ale hlavne na praktické vyučovanie (rovnošata - letná aj zimná verzia, obuv, D. potreby), poplatky na ZRPŠ, poplatky za potvrdenia o zdravotnom stave. Naďalej je sledovaná v gastroenterologickej ambulancii, užíva lieky, doplatok je 3 až 4 eurá mesačne, v alergologickej ambulancii - užíva lieky s doplatkom 3 až 4 eurá za sezónu. Absolvuje vyšetrenie v centre špeciálno-pedagogického poradenstva, kde jedno sedenie stojí 25 eur. Mesačne uhrádza splátky telefónu vo výške 15 eur, kredit 11 eur, hygiena a drog. potreby vo výške 26 eur, oblečenie a obuv 40 eur, vreckové 30 eur, z čoho si maloletá zvykne hradiť jazdu na koňoch. Maloletá P. navštevuje X. ročník ZŠ vo L., s čím sú spojené výdavky na zakúpenie školských potrieb, platby ZRPŠ, cestovné 17 eur. Navyše je ťažko zdravotne postihnutá, má výrazne narušenú schopnosť orientácie v dôsledku poruchy psychického vývoja u detí a je odkázaná na pomoc a dohľad od inej fyzickej osoby. Navštevuje gastroenterologickú ambulanciu. Mesačne hradí 22,70 eura za lieky a enzýmy na potlačenie zápalu. Výdychové testy stoja 30 eur ročne, navštevuje logopéda, s čím sú spojené cestovné náklady. Mesačne uhrádza splátky telefónu vo výške 15 eur, kredit 11 eur, hygiena a drog. potreby vo výške 26 eur, oblečenie a obuv 40 eur, vreckové 20 eur. Medzi odôvodnené potreby dieťaťa patria aj potreby bytové, tzn. že aj deti sa podieľajú na nákladoch na bývanie, spotrebu energií - elektrina, voda, plyn, na čo súd vôbec neprihliadal. Súd prvej inštancie ohľadom jej možnosti zamestnať sa a podieľať sa tak vyššou mierou na výžive maloletých detí dospel podľa nej k nesprávnemu skutkovému zisteniu a rozhodnutiu. Pokiaľ by vykonávala pracovnú činnosť formou brigád v čase, keď je maloletá na vyučovaní, je potrebné zohľadniť, že takto dosiahnutý príjem by mal vplyv na výšku vyplácaného opatrovateľského príspevku, ktorý by bol pomerne k dosiahnutému príjmu znižovaný, navyše by bol spojený aj s povinnosťou úhrady odvodov na sociálne a zdravotné poistenie. Zopakovala, že jej zdravotný stav jej neumožňuje zamestnať sa. Prípadná PN v čase zamestnania by mala vplyv aj na poberanie príspevku na opatrovanie, ktorý by sa krátil, keďže nie je možné poberať viac dávok súčasne. Súd podľa nej nesprávne posúdil vykonané dokazovanie v súvislosti s pôžičkou vo výške 20.000 eur, keď vzhľadom na výšku jej príjmu ju vyhodnotil podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine ako neprimerané majetkové riziko, ktoré na seba berie, a ktoré spolu s jej ďalšími výdavkami majú svedčiť o jej vyššej životnej úrovni, než ktorú v konaní deklaruje. Nesúhlasila so záverom súdu, že ňou deklarovaný príjem nezodpovedá realite. Svoje životné potreby ako aj náklady súvisiace so zdravotným stavom zanedbáva, len aby mala finančné prostriedky na výživu detí a zabezpečenie ich potrieb. Odkedy otec detí prestal uhrádzať výživné vo výške 230 eur, zostala jej po uhradení všetkých výdavkov suma 124 eur, a teda bola často v mínuse. Pozemky v kat. úz. I., na ktoré poukázal prvoinštančný súd, sú v extraviláne obce, vztahuje sa na ne zákaz drobenia pozemkov a vedie k nim zlá prístupová cesta. Z manželstva s O. I. pochádza jej ďalšia dcéra, ktorej chce jej bývalý manžel prenechať svoj podiel k týmto pozemkom. Súd nezisťoval, akú hodnotu mal spoluvlastnícky podiel otca k domu, ktorý daroval sestre, ani či vôbec dlh otca voči jeho sestre existoval. Nesúhlasila so splácaním dlžného výživného v mesačných splátkach po 20 eur, pretože v prípade mal. S. Z. by otec splácal výživné 3,5 roka a v prípade mal. P. 2 roky.

11. Voči rozsudku podal odvolanie aj otec, ktorý namietal nesprávne skutkové zistenia, nesprávne právne posúdenie veci, nesprávne a neúplne zistený skutočný stav veci potrebný pre rozhodnutie (§ 62 ods. 1 CMP). Je toho názoru, že zhoršený zdravotný stav maloletej P. bral do úvahy už aj odvolací súd v konaní vedenom pod sp. zn. 9CoP/48/2018. Len samotné zhoršenie zdravotného stavu maloletej bez posúdenia ďalších okolností, nemôže byť bez ďalšieho dôvodom na zvýšenie výživného. Súd nebral do úvahy, že príjem matky je nepomerne vyšší, ako v čase posledného rozhodovania. Jeho príjem však takým tempom nerástol. Príjem matky po započítaní aktuálneho výživného na mal. deti a rodinných prídavkov predstavuje takmer 1.000 eur. Vyjadril pochybnosť, že by jej majetkové pomery boli také nepriaznivé, ako to deklaruje, keďže matka realizuje výstavbu, ktorú financuje aj z úspor. Vytkol súdu, že sa neprimerane zaoberal majetkovými pomermi jeho manželky a nedostatočne zisťoval skutočné majetkové pomery matky, keď táto udáva zlú finančnú situáciu, no na druhej strane dokáže stavbu financovať z úspor. Matka má možnosť zvýšiť svoj príjem aj predajom pozemkov okolo viničného domčeka. Pozemky v kat. úz. I. o výmere XXXX m² sú mimo zastavaného územia obce, avšak vedľa sa nachádza výstavba rodinných domov. Preto tvrdenie, že pozemky nemajú žiadnu hodnotu, považuje za neopodstatnené. Súd podľa neho nesprávne vychádzal z príjmu, ktorý dosahoval v A. S., W. S., od 01.11.2021 do 31.01.2022, ktorý mohol dosahovať pri práci na smeny, nadčasoch a práci na sviatky. Nie je jeho povinnosťou pracovať viac, ako mu ukladá Zákonník práce, preto mal súd zohľadniť súčasný príjem. Nesúhlasí s tvrdením súdu, že môže zvýšiť svoj príjem zo zdedených nehnuteľností, pretože súd nezisťoval, či môže tieto nehnuteľnosti predať, prenajať, a pod. Tiež nesúhlasí so záverom súdu, že sa vzdal majetku (spoluvlastníckeho podielu na rodičovskom dome) bezdôvodne, keďže súdu uviedol dôvody svojho postupu. Iný príjem ako plynúci mu zo zamestnania nemá. Od 01.08.2022

je práceneschopný z dôvodu ochorenia obličiek a čaká na operatívne riešenie, ktoré je predbežne plánované na 10.10.2022. Tým došlo k podstatnému poklesu jeho príjmu. Súd nezohľadnil, že jeho výplatný termín je 15. deň v mesiaci, preto navrhol určiť splatnosť výživného k 25. dňu v mesiaci. Súd nezohľadnil infláciu 13,2 %. Jeho príjem mu neumožňuje platiť výživné v celkovej sume 330 eur (vrátane výživného na syna A. a zročného výživného).

12. K podanému odvolaniu otca sa vyjadrila matka, ktorá uviedla, že otec si užíva vysoko konzumný spôsob života, zatiaľ čo deti majú žiť v podpriemerných podmienkach. Jej príjem je 608,44 eura, poberá rodinné prídavky na dve deti spolu v sume 51 eur, od otca dostane výživné v sume 180 eur, t. j. spolu 891 eur, žiadnych takmer 1.000 eur, ako uvádzal otec v odvolaní. Mesačné výdavky na mal. Z. vyčíslila v sume 393 eur a na mal. P. v sume 323 eur. Po odpočítaní týchto výdavkov jej zostane od 120 do 150 eur mesačne, z čoho by mala hradiť ešte svoj podiel na výdavkoch na bývanie (elektrina, voda), stravu, hygienické potreby, drogériu. Veľakrát je dokonca v mínuse a musí sa uskromniť vo výdavkoch, napr. na drogériu, stravu a podobne. K možnému predaju pozemku vo L. uviedla, že užíva približne 2/3-iny výmery, sú tam vysadené ovocné stromy a kríky. V katastri sú síce niektoré pozemky vedené ako vinice, avšak z fotografií, ktoré sám otec predložil, je zrejme, že ide o trávnatý porast (nie vinice), a jediná prístupová cesta je cez jej pozemok. Je nemysliteľné, aby jej cez dvor prechádzali nejaké poľnohospodárske stroje. Hrubá stavba viničného domu doposiaľ stála 30.500 eur, z toho bola 4.500 eur strecha, ktorú kúpila jej rodinná priateľka. Z pôžičky 20.000 eur a jej úspor v sume 6.000 eur bol hradený stavebný materiál a práca. Niektorý stavebný materiál jej bol darovaný, ako napr. okná, zariadenie, ktoré sa tam nachádza. Stavba nie je dokončená, chýbajú podlahy, obklady. Otec aj pred rokom prekladal lekársku správu odvolávajúcu sa na vážny zdravotný stav, vyžadujúci si operačný zákrok, ktorý spôsobí dlhodobé zníženie jeho príjmu, do dnešného dňa však na to nepredložil dôkazy, práve naopak, krátko na to si zvýšil príjem lepšie platenou prácou.

13. Otec k odvolaniu matky uviedol, že zvýšenie výživného nepredstavuje len kozmetickú úpravu, výživné bolo zvýšené o 2 x 30 eur, čo so splátkami zročného výživného 2 x po 20 eur predstavuje sumu 100 eur mesačne. Nesúhlasil s matkou, že deťom nemôže prispievať na mimoškolské aktivity, kultúrne alebo športové vyžitie. Za celý čas, čo sú deti u matky, táto neprejavila záujem, aby sa deti venovali akejkolvek mimoškolskej aktivite, hoci sú mnohé z nich na školách zadarmo alebo za minimálny poplatok. On môže uhrádzať len také výživné, aké mu jeho pomery umožňujú. Za pomerne vysoké považuje napríklad splátky mobilov v sume 30 eur mesačne, ktoré neboli v konaní ani preukázané. Výška splátok podľa neho zodpovedá bežnej rozhodovacej praxi súdov.

14. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nutnosti doplniť alebo zopakovať dokazovanie, prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Preto tento rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. Odvolací súd zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v danom prípade stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie ako aj s jeho odôvodnením, pretože súd urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ním citovanými ustanoveniami Zákona o rodine. Obmedzuje sa len na konštatovanie správnosti napadnutého rozsudku, vrátane výroku o zročnom výživnom za dané obdobie, ktoré súd zaviazal otca uhrádzať v splátkach, a výroku o trovách konania, a na dôvažok dodáva nasledovné:

15. Ustanovenie § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine uvádza, že súčasťou rodičovských práv a povinností je najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletých detí. Obaja rodičia majú k dieťaťu zákonnú vyživovaciu povinnosť, a preto pri svojom životnom smerovaní musia robiť všetko pre to, aby v rámci zodpovednosti za všestranný vývoj svojich detí dokázali uspokojovať všetky ich základné životné potreby, t. j. nielen fyzické potreby ale aj potreby duševné. Odôvodnené potreby maloletých detí sa neustále zvyšujú a výživné v doteraz určenej výške spolu s vyživovacou povinnosťou matky podľa jej možností a schopností nemôže postačovať na ich výživu v širšom slova zmysle. Je zrejme, že od poslednej úpravy výživného v roku 2018 nastala zmena pomerov, pretože obe deti navštevujú vyšší stupeň školy, v súvislosti s čím sa zvýšili ich náklady na ošatenie, stravovanie, školské potreby a podobne. Matka sa o deti osobne stará a okrem nich nemá

ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Otec sa na osobnej starostlivosti maloletých detí nepodieľa, nestretáva sa s nimi a má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči plnoletému synovi A. X.. Súd prvej inštancie pri určení výšky výživného správne vychádzal z jeho príjmu v dobe od 01.11.2021 do 31.01.2022 ako aj z odôvodnených potrieb maloletých detí, ktoré preukázateľne od posledného rozhodnutia vzrástli. Otec ukončil pracovný pomer v skúšobnej dobe s cieľom ísť pracovať do zahraničia, čo sa napokon neudialo, preto sa znovu zamestnal v spoločnosti A. S., W..S.. V odvolaní argumentoval tým, že nie je jeho povinnosťou pracovať viac, ako mu ukladá Zákonník práce, preto mal súd zohľadniť súčasný príjem. Ako vyplýva z potvrdenia zamestnávateľa otca (č. l. 476 spisu), základná mzda otca je rovnaká ako v čase od 01.11.2021 do 31.01.2022, kedy pracoval ako zmenový pracovník. Od 01.05.2022 má otec „harmonogram S.“, čo znamená, že zmenové príplatky - poobedná, nočná, sobota, nedeľa, môže, ale nemusí mať. Z uvedeného vyplýva, že otec by mohol aj v súčasnosti dosahovať plat ako v období od 01.11.2021 do 31.01.2022, kedy pracoval na zmeny; je v jeho možnostiach a schopnostiach takýto plat dosahovať. Dôležité však v danom prípade je, že otec na základe vlastného rozhodnutia ukončil pracovný pomer, a preto je potrebné vychádzať z príjmu, ktorý dosahoval práve v období od 01.11.2021 do 31.01.2022.

16. Súd prvej inštancie správne zhodnotil aj majetkové pomery rodičov, ktorí sú vlastníkami aj ďalších nehnuteľností ako tých, v ktorých bývajú. Matka je spoluvlastníčkou pozemku v I. a otec nadobudol spolu so svojou sestrou spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnostiam v dedičskom konaní po svojom otcovi v celkovej hodnote 9.558,45 eura, vedenom na Okresnom súde Ružomberok pod sp. zn. 9D/8/2021. Otec tiež v minulosti bezodplatne previedol na svoju sestru spoluvlastnícky podiel k rodinnému domu v kat. úz. K., čím sa vzdal majetkového prospechu bez dôležitého dôvodu. V odvolaní argumentoval tým, že súdu prvej inštancie zdôvodnil, prečo tak urobil. K tomu odvolací súd uvádza, že otec síce uviedol dôvod bezodplatného prevodu nehnuteľnosti na svoju sestru, avšak svoje tvrdenie ničím nepreukázal, čo konštatoval aj súd prvej inštancie. Matka sa v odvolaní bránila aj tým, že z manželstva s O. I. pochádza jej ďalšia dcéra, ktorej chce jej bývalý manžel prenechať svoj spoluvlastnícky podiel k pozemkom v kat. úz. I.. Podľa názoru odvolacieho súdu však táto skutočnosť nebráni tomu, aby si matka svoj spoluvlastnícky podiel k pozemkom vysporiadala a získala tak majetkový prospech, ktorý by mohla použiť na uspokojovanie potrieb svojich maloletých detí, prípadne aj na zvýšenie ich životnej úrovne.

17. Matka ďalej v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil jej možnosť zamestnať sa. Z odôvodnenia súdu prvej inštancie (bod 27. rozsudku) je zrejmé, že súd síce nemal za preukázaný taký zdravotný stav matky, ktorý by jej bránil zamestnať sa, ale považoval za dôvodné, že vzhľadom na potrebu opatery maloletej P., je matka obmedzená v možnostiach nájsť si prácu, ktorá by zohľadňovala osobitné potreby maloletej. Tiež vyhodnotil, že v prípade čiastočného úväzku matky, resp. práce formou brigád, by matka nedosahovala vyšší príjem, ako predstavuje opatrovateľský príspevok, ktorý poberá v súčasnosti. Súd podľa názoru odvolacieho súdu správne vyhodnotil možnosti a schopnosti matky zamestnať sa a prijal správny právny záver, že vzhľadom na vyššie uvádzané skutkové okolnosti, nie je v súčasnosti v možnostiach matky dosahovať vyšší príjem.

18. Odvolací súd nevzhladol dôvody na zmenu odvolaním napadnutého rozsudku, či už na zníženie alebo zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom oproti tomu, ako ju určil súd prvej inštancie. Súdom určená výška vyživovacej povinnosti zodpovedá odôvodneným potrebám maloletých detí a zohľadňuje aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinného. Výdavky, ktorými matka argumentovala v prospech zvýšenia výživného na maloleté deti, sa javili odvolaciemu súdu ako nereálne, keďže presahovali jej aktuálne príjmy a možnosti. Sama matka v priebehu konania a tiež vo vyjadrení k odvolaniu otca vyčíslila mesačné výdavky na maloletú S. Z. vo výške cca 390 eur a na maloletú P. v sume cca 320 eur, čo spolu predstavuje sumu 710 eur. Matka však dosahuje príjem vo výške 608,44 eura, pričom poberá aj rodinné prídavky v sume 51 eur. Aj po zohľadnení výživného, ktoré otec maloletým deťom mesačne uhrádza, by matke zostala na výživu suma, ktorá nepredstavuje ani polovicu sumy výživného, ktoré matka podľa jej tvrdení vynaloží na každú zo svojich maloletých dcér. Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorý skonštatoval, že mesačné výdavky rodičov zjavne prevyšujú ich príjmy.

19. Vychádzajúc z obsahu spisu nevidel odvolací súd dôvod ani na zamietnutie návrhu matky na zvýšenie výživného tak, ako navrhoval otec maloletých detí. Už len samotné plynutie času od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti odôvodňuje zvýšené mesačné výdavky na maloleté deti, ktoré v súčasnosti navštevujú vyšší stupeň školy, v súvislosti s čím sa zvýšili ich náklady na stravovanie,

ošatenie, školské potreby. Zvýšenie nákladov na uspokojovanie nevyhnutných potrieb maloletých detí odôvodňuje zmenu vyživovacej povinnosti otca detí o sumu 30 eur mesačne na každú z dcér tak, ako to uviedol aj súd prvej inštancie, ktorý zohľadnil aj zvýšenie príjmu otca, ku ktorému došlo od posledného rozhodnutia o výživnom. Súdom určená suma výživného zodpovedá aj všeobecne zaužívanej súdnej praxi, keďže predstavuje cca 30 % z čistého príjmu otca, a to zohľadniac aj výživné, ktoré otec uhradza plnoletému synovi A. X.. Otec si musí byť vedomý toho, a mal by aj do budúcnosti predpokladať, že plynutím času a nástupom detí na vyšší stupeň školy vzrastajú aj potreby maloletých detí, že spolu s ich fyzickým a duševným vývojom vzrastajú aj výdavky na uspokojovanie týchto potrieb a že bude potrebné prispievať na ich výživu postupne vyššou sumou. Zvýšená suma výživného spolu s výživným, ktorým bude aj matka na výživu svojich maloletých detí prispievať, pokryje ich potreby v dostatočnom rozsahu.

20. Krátkodobá práceneschopnosť otca nemôže znamenať vylúčenie otca z plnenia si jeho vyživovacej povinnosti. Aj keď počas práceneschopnosti otca mohlo dôjsť k poklesu jeho príjmu, tento nemohol byť taký podstatný, ako otec uvádzal v odvolaní, keďže počas práceneschopnosti je zníženie príjmu otca vykrývané nemocenskými dávkami. Čo sa týka termínu platenia výživného, tento otec navrhol zmeniť k 25. dňu v mesiaci. Z potvrdenia zamestnávateľa otca zo dňa 16.05.2022 však vyplýva, že výplatný termín je 9. dňa v mesiaci, preto odvolací súd nepovažoval zmenu rozsudku v tejto časti za dôvodnú. Rovnako nepovažoval za dôvodné zvýšiť splátky zročného výživného, keďže celková suma výživného (na všetky tri deti), ktorú otec spolu aj s mesačnými splátkami výživného musí uhradiť, predstavuje sumu 330 eur mesačne, čo predstavuje viac ako tretinu jeho čistého mesačného príjmu, pričom aj otec musí z príjmu, ktorý mu po uhradení výživného a zročného výživného zostane, hradiť všetky životné náklady, ktoré mu v priebehu mesiaca vzniknú. V prípade maloletej P. otec splatí zročné výživné do dvoch rokov a v prípade maloletej S. Z. za 3 roky a 5 mesiacov, čo zásadne neprevyšuje dobu, po ktorú podľa súdmi zaužívanej praxe (3 roky), je potrebné výživné splatiť.

21. Odvolací súd stotožňuje sa s právnymi a skutkovými závermi súdu prvej inštancie, na ktoré v podrobnosti odkazuje, rozsudok v napadnutých výrokoch o zvýšení výživného, o zročnom výživnom a o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

22. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

23. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).